

OD 21. DO 25. MAJA

Športno srečanje mladih Vičanov

V počastitev dneva mladosti tudi letos občinska konferenca ZSM v sodelovanju z Zvezo telesno kulturnih organizacij organizira športno tekmovanje mladih v naši občini. Za razliko od prejšnjih let se tekmovanja letos ne bodo odvijala ločeno po posameznih področjih (srečanje mladih delavcev, MAK-ov teden), ampak bodo vsi udeleženci tekmovali skupaj. S tem želimo doseči kvalitetnejšo izvedbo in skupno manifestacijo.

Tekmovanja bodo potekala v naslednjih disciplinah: košarka, namizni tenis, mali nogomet, streljanje, šah, kegljanje.

Srečanja se bodo odvijala v času do 21. do 25. maja v popoldanskih urah na igrišču ŠD Krim, OŠ

Vič, Partizan Trnovo, SD Komunalec in kegljišču Jamnik.

Pravico do nastopa imajo člani osnovnih organizacij ZSMS, ki niso registrirani v športnem društvu tiste panoge, za katero so se prijavili. Razpored, kraj in čas tekmovanj bodo znani po 18. 5. 1984.

Zaključek športnega srečanja s podelitvijo pokalov zmagovalcem bo 25. maja na igrišču pred Osnovno šolo Marjan Novak-Jovo, kjer bo OO ZSMS Vič organizirala rock koncert v počastitev dneva mladosti.

Vabimo vse mlade, da se udeležijo tekmovanj in zaključne prireditve.

OB NOVI PESNIŠKI ZBIRKI NEŽE MAURER

Tej poti se reče želja

Ali se človek lahko upre želji? Želji po dražestni naravi, človeški toplini, dotiku rok – strastnem objemu, ki staplja domišljijo z živo doživljenostjo? Željo po ljubezni. In kako te neutišane želje spraviti v red z vesoljno odzivnostjo narave, ki zna biti tudi gluha, perfidna, kljubovalna in neutišano hlepenje zlahka izniči v skelečo bolečino...?

Pesnica Neža Maurer teh svojih čustvenih stisk in dilem nikoli ni mogla dušiti v sebi, premočne in presilovite so, pa bruhnejo iz nje, iznenada, nezadržno in neustavljivo kot vrelec in se zatečejo k magičnemu rešitelju, ki mu pravimo pesem. Pesem je pravzaprav kot barka, nekje zavzdihne: »brez toka pod sabo, brez vesel, obtežena s človekom. Zaustavlja jo na gladino spuščena vrbina veja, zaustavlja jo šibki kolobarji, zaustavlja jo želja. Toda samo za trenutek. Barka drsi naprej...«

In te pesmi, koliko jih je že, »niso ne krik ne groza ne obup,« vzkliske ob teh pesniških izbruhih poklicani kritik. »Ne trgajo tkiva besed in verzov v okamenelo grozo strahu pred dolgo večnostjo in muko bivanja, ne, vse je mnogo bolj mirno, čuteče, in uravnano v zamišljeno čutečnost, ki ve za minevanje, ki tudi vse to zaznava osebno, po svoje, a kakor z nekim odpuščajočim razumevanjem, z usklajeva-

njem dobrega in zlega, z željo premagovati, najti bilico v njej in iti dalje, pa najsi se tej poti reče želja pa četudi ne pelje nikamor...«

Priglasite teh pesmi, sedeminosemdeset po številu, oblikuje najnovejšo knjigo, ki jo je podobno kot poprejšnjih šest zbirk Neža Maurer namenila predvsem odraslim bralcem. Seveda pesnica tudi to pot ostaja zvesta svoji pesniški tradiciji. Svoji že kar prislovični izpovednosti. Vendar pa njen jezik še naprej ostaja nevsiljivo preprost, neizumetničen, služil le kot orodje, s čigar pomočjo se neustavljivo pretakajo slapovi čustev. Pa saj – kot je porekel stari pesnik – »kaj pa je treba besedam srca frak iz vozlov!«

NAJ OSTANE VSE samo želja in možnost. Besede naj bodo zmeraj enako tople in oči zmeraj enako svetle. Zelena, stoječa voda naj odseva mirujoče oblake. Stoj na svojem križpotju in jaz bom stala na svojem. Naj ostane vse samo želja in možnost!

BRANKO VRHOVEC

Dogovor rožnodolske mladine

V krajevni skupnosti Rožna dolina so se 18. aprila zbrali mladinci in mladice, ki živijo v Rožni dolini. Prišli so tudi predstavniki občinske konference mladine, mladinec iz krajevne skupnosti Vič in predstavniki KK SZDL Rožna dolina.

Že dolgo je tega, ko so se mladi naše krajevne skupnosti tako polnoštevilno udeležili podobnega pogovora.

ORIENTACIJSKI POHOD

Za osmošolce OŠ Oskar Kovačič

Prvič. Orientacijski pohod kot posebna oblika obrambnega dneva za vse učence in učenke 8. razreda OŠ je bil izveden v letu 1975, kot sestavni del obrambnega usposabljanja učencev. Organizatorja sta bila osnovna šola in KO ZRVS takratne KS Krim-Rudnik.

Vsi dosedanja »orientacijski pohodi« so vključevali nekatere stalne vsebine: streljanje s polavtomatsko vojaško puško, zgodovino NOB s posebnim poudarkom na NOB v Sloveniji in Ljubljani, topografijo z orientacijo s pomočjo karte in busole in nekatere aktualne teme: Življenje in delo E. Kardelja, samoupravljanje, I. Cankar in njegovo delo, zgodovina ZKJ in SKOJ-a.

Po oblikovanju novih KS in s tem novih KO ZRVS je vlogo organizatorja prevzel KO ZRVS Krim ob aktivnem sodelovanju rezervnih starešin iz vseh novih KO ZRVS. (Barje, Galjevič, Rudnik, Peruži).

Na vse »orientacijske pohode« so bile vabljene ekipe iz šol v občini.

Vsebinska 10. jubilejnega »orientacijskega pohoda« je bila spremenjena. Sodelovalo je 26 ekip OŠ Oskar Kovačič (130 učencev in učenek 8. razreda) in 7 ekip iz OŠ v občini.

Ekipe so opravile pohod po Golovcu s karto in busolo. Med pohodom so opravljale posebne naloge na treh kontrolnih točkah in sicer:

1. kontrolna točka: namen in uporaba ter točen opis PAP
2. kontrolna točka: test iz topografije
3. kontrolna točka: prva pomoč (teoretično in praktično)

Po prihodu na cilj (strelišče Strelske zveze Slovenije) pa se poznavanje zgodovine NOB, vloga mladih v pogojih začasne zasedbe ozemlja, organizacija in naloge NZ in CZ. Posebej zanimivo pa je bilo streljanje z vojaško polavtomatsko puško.

Organizatorja ugotavljata, da so bili učenci dobro pripravljeni, kar je posledica enomesečnih neposrednih priprav, dovolj resni in zato tudi rezultati nad pričakovanimi.

Tri najboljše ekipe so dobile pokale, diplome in knjižne nagrade. Najboljša ekipa v streljanju pa še posebno diplomu.

Vsi dosedanja »orientacijski pohodi« kot tudi letošnji, jubilejni, so bili omogočeni tudi z razumevanjem OK ZRVS, ki je prispevala strelivo, pokale in deloma tudi knjižne nagrade predvsem pa opazno podporo KO ZRVS in vzpodbude OŠ Oskar Kovačič pri sistematični obrambni vzgoji učencev.

Tudi dogovorili so se že. Pred krajevnim praznikom in na predvečer prvega maja so na Rožniku zakurili kres. Skušali bodo dobiti pregled, koliko je mladih v Rožni dolini, ker tega zdaj še nimajo. Pomoč pri tem so obljubili tudi predstavniki SZDL. Mlade je najbolj zanimalo, kje najti prostor, kjer bi se lahko zbirali. Predlagali so, da bi si uredili prostor v kleti krajevne skupnosti, kjer so morali zaradi vlage odstraniti parket. Nekateri so si prostor ogledali in predlagali, naj bi betonska tla ustrezno izolirali in izolacijo prekrili s trepčno napeljavo. Predsednik SZDL je obljubil, da se bo krajevna skupnost zavzela za ureditev prostora, ki bi ga lahko uporabljali mladi in upokojenci.

Mladi so med pogovorom zvedeli, da so nekatere organizacije v naši KS aktivne, v njih pa manjka mladih, na primer pri Rdečem križu in v Olepševalnem turističnem društvu. Strelci bi tudi radi povečali članstvo. Predstavnik SZDL je mladim predlagal, naj bi osnovali taborniško organizacijo, saj je veliko mladih, ki so vključeni v druge ljubljanske taborniške odrede, stanujejo pa v Rožni dolini. Svetoval je tudi, naj bi gojili izletništvo in razne športe, ki v krajevni skupnosti že imajo pogoje za delovanje.

Ker dosedanja predsednik osnovne organizacije ZSM odhaja v JLA, so za delo rožnodolske mladine začasno zadolžili Zorana Škraba. Zbrani mladinci pričakujejo, da se jim bodo, ko bo delo zaželo, priključili tudi tisti, ki jih na pogovoru ni bilo.

PAVLE

19. IN 20. MAJA SE DOBIMO V PACUGU

Za malo denarja, veliko novosti

Tudi letos bo pričakalo mladinsko letovišče Pacug mlade goste z mnogimi novostmi in izboljšavami. Največja pridobitev je vsekakor nova montažna hiša, ki jo je po naročilu Zveze prijateljev mladine v dogovoru z obrtno zadrugo ONIKS izdelalo ključavničarstvo IKOR s Šujice. Poleg bivalnega prostora bo v novi zgradbi tudi drugi

sanitarni blok naselja. To bo vsekakor olajšalo bivanje mladim letoviščarjem.

Tudi postelje so dočakale svoj svetlejši dan. Filip, Peter, Vera, Janez, Zdravko, Vesna, Fred in Stane so na prvi delovni akciji 5. in 6. maja očistili in prebarvali večino okvirjev za postelje in jih temeljito olepšali. Posteljam so tudi odvzeli

Med prvo letošnjo delovno akcijo v Pacugu so prebarvali kovinske dele postelj in prepletkali sobe v »Jelovcih«

Iz velikih dni boja za naše življenje

Smrt aktivista Osvobodilne fronte

Deveti december 1943. Operativnih enot v tem času ni na našem terenu. Straže na Golem in Škrilju vrše člani Narodne zaščite in pionirji. Predsednik gospodarske komisije pri rajonu – Primc – Jokič, ta dan vodi skupino političnih delavcev v vas Mateno. V tej vasi je aktivno delal zavedni kmet Martin Pirc – predsednik vaškega odbora OF. Pirc je poleg tega vodil tudi organizacijo zbiranja hrane, ki je bila preko rajona dodeljena partizanskim ranjencem. Pirc je po aretaciji in mučenju (predno ga je ubila Črna roka) zabrusil Fraklju-Skalarju »Ubili me boste – zmagali pa ne!«

Ko se je rajonska skupina iz Matene vračala, je v Iški loki padla v zasedo, ki sta jo vodila črnoroka Ludvik Juha in Ludvik Stojc (oba doma iz Iga) in njima podobni krvoloki bratje Župc doma iz Iške loke. Pod pretvezo, da so partizani legionarji so zvalili in ujeli Janeza Belaja doma iz Golega. Nihče ne ve, kaj je moral Janez pretrpeti pred svojo smrtjo.

Ivana Modic (Močovka) se spominja tistega večera takole: z mojim možem sva pri peči sedela v temi. V bližini najine hiše sva zaslišala strelje – rafale, ki so pa kmalu potihnila. Poslušala sva in slišala človeški glas – podobno vzdihovanju. Mož je šel ven in zagledal, kako se nekdo oprijemlje grede (ograje) in skuša priti do hiše. Mož je na to prinesel ranjenca, kateremu sva pripravila posteljo. Najprej je ranjenec prosil vode, pa tudi da mu

sezujeva en čevlji, ker si ga sam ni mogel. Skuhala sem ranjencu čaj in mleko, ki ga je pil. me hvaležno pogledoval in rekel: sedaj pa vidim, da so na svetu še dobri ljudje. V nama je dobil zaupanje in šele nato je povedal kdo je in od kje. V pomoč sem šla klicat Gabro Glavan (njena hčerka Milka je bila v partizanih) in Štrumbljevo mater. Ker je ranjenec začel slabeti, sam šla klicat še soseda za pomoč. Sosedpa mi je zajedljivo dejal: »Ti tistemu poberi, če ima kaj pri sebi, pa ga potem na cesto zavleci«. Nad temi besedami sem bila tako presunjena, da nisem mogla do besede, zato sem odšla. Ali se je kaj zamislil ta sosed, ko mu je kmalu za tem padel sin, ki je bil v sovražnih vrstah?

Kar je bilo v naši moči smo za ranjenca storili. Žal je opolnoči umrl. Drugi dan sta pokojnega moj mož in Tone Uršič (Čarma) odpeljala v mrtvašnico na Ig. Potem sta šla k župniku Erjavcu, da bi pokojnega pokopal. Erjavček je dejal, da si re upa, ker župnika Milavc in Klemenčič ne dovolita, češ, da je pokojni komunist. Naslednji dan je po rajonski zvezi, izredno zaupen delavec OF Johan Veber, doma iz Iga v zgodnjih jutranjih urah pokojnega z vozom pripeljal v Škrilje.

Resnici na ljubo in nam v opomin, kako je dal življenje za našo svobodo Franc Šivc-Zazidnikov, ki je bil v mesecu septembru 1943 izvoljen za udeleženca poslancev Zbora slovenskega naroda v Kočevju.

Smrt vaškega kovača

Edvard Jakič iz Golega je v svoji kovačnici pridno vihtel kovaško kladivo, da sta z ženo preživljala svojih pet otrok. Le takrat, kadar je ta čokati mož raztegnil svojo harmoniko, se je raznežil. Znal je povedati kakšno veselo pa tudi hudomušno in vaščani so ga imeli radi. Po prihodu okupatorja, je Edvard vedel kje je njegovo mesto. Oklenil se je Osvobodilne fronte in postal njen obveščevalec, vse do svoje tragične smrti. V mesecu maju 1945 je Edvard potoval iz Trave pri Čabru s skupino barjanskih aktivistov na Barje. Na Mokrcu se je Edvard ločil od skupine. Proti Golemu je potoval sam, ko so ga na cesti iznenadili domobranci, ki so ga odvlekli na Ig, kjer so ga mučili vse do 17. III. 1945.

Mnoge stvari gredo v pozabo, zato se čutim dolžnega moje zapise posredovati naši javnosti. Kaj se je dogajalo z ujetim Jakičem, pa je razvidno iz pripovedi očitke.

Rozalija Erjavec iz Iga mi je leta 1945 pripovedovala:

»Meseca marca, leta 1945 je v mojo gostilno okrog devete ure zvečer prišlo šest domobrancev. Med njimi sem poznala samo Ludvika Stojca in Ludvika Juha oba doma iz Iga, Druhih štirih pa nisem poznala – imeli pa so dolenjsko narečje. S seboj so pripeljali zvezanega Šekarja (Edvarda Jakiča) doma iz Golega. Ker so zahtevali pijačo, sem jo šla iskat

in v veži sem videla na zid naslonjeno lopato in kramp. Med pitjem so zasmehovali Šekarja. Ko jim je bilo tega dovolj, so začeli žrtev po ustih peč s prižganimi cigaretami. Črnorokec L. Stojc ga je začel peči prvi, drugi za njim črnorokec L. Juha. Ostali štirje so se za njima vrstili. Zvezani se ni mogel braniti, le otepal je z glavno. Ko sem videla, da je že močno opečen in kako mu tečejo solze po licu – nisem mogla gledati strašnega trpinčenja. Zbežala sem v kuhinjo, odkoder se nisem več vrnila v gostilniški prostor. Okrog enajste ure so mučitelji s svojo žrtvijo odšli. Čez kakšno uro in pol so se vrnili. Tolkli so po vratih in oknih in zahtevali pijače. Prestrašena sem bila, bala sem se jih, odpreti pa nisem hotela z izgovorom, da pijače nimam več.

Dodajam še, da je Jože Purkat (Špelin) iz Golega, šel 26. septembra 1944 šel v Škrilje prijatelju pomagat orat. Ko je Špelin opazil, da se iz grmovja bližajo domobranci je začel bežati. Med begom je bil ranjen in domobranci so ga dohiteli in ubili s puškinim kopitom. Na to so naglo odšli proti Igu, med potjo so se ustavili v zaselku Podgozd, Frankeljnov – Skalarjev dvanajsti apostol Ludvik Juha je domačinu Jakobu Konili dejal: »Tamle na njivi smo ubili Špelina, pojdi ga pobrati.« Komentar je odveč in nimam več besed.

Matija Škraba

vzmeti, tako da ne bo več nevarnosti, da bi se otroci poškodovali na razvlečenih vzmeteh. Vsi jogiji bodo oblečeni v posebna oblačila, s čimer bo prav gotovo dosežena večja stopnja čistosti bivanja.

Na isti akciji so Vesna, Fred in Zdravko tudi prebelili »Jelovici« in začeli s široko akcijo čiščenja hišic in sob, ki se bo nadaljevala na letošnji očiščevalni akciji 19. in 20. maja. Upamo lahko le, da bodo nanjo prišli vsi prijavljeni ter da bodo, tako kot doslej, resno poprijeli za delo. Če kdo še okleva ali pa ni vedel za akcijo, so mu na Zvezi prijateljev mladine naše občine pripravljeni povedati, kako se lahko vključi v delovno akcijo.

S. J.

Takole izgleda del nove hiše v Pacugu. S prevzemom vseh del za dobre 3 milijone dinarjev je obrtna zadruga ONIKS prispevala precejšen znesek za napredek našega letovišča